

Ювілеї

ВАСИЛЬ ПАВЛОВИЧ ПІШАК

(ДО 65-РІЧЧЯ ВІД ДНЯ НАРОДЖЕННЯ
ТА 40-РІЧЧЯ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ)

МУДРІСТЬ ДОБРОТИ

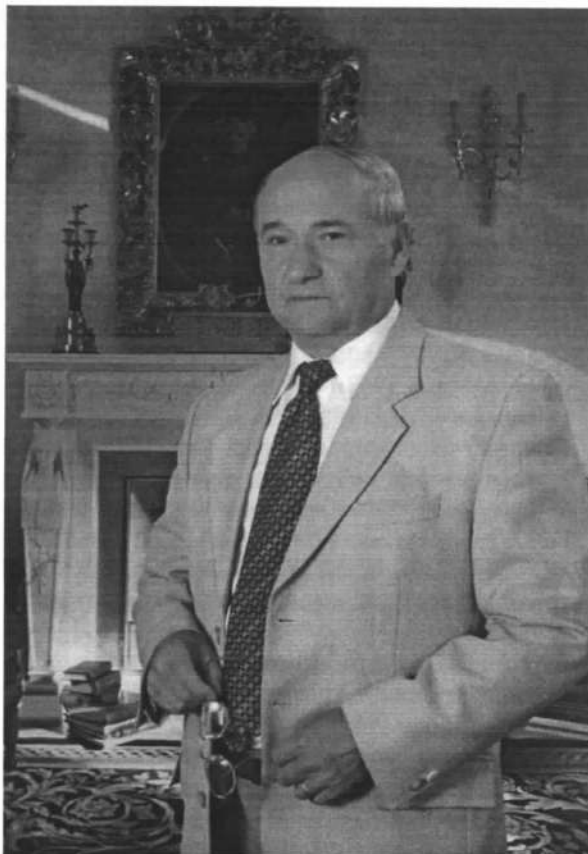
Осінь життя... Мудра, сивочола, щедра на творчі здобутки, душевне тепло, щирих друзів. Саме така 65-та осінь завітала в дні листопадового падолисту до Василя Павловича Пішака – шанованої і відомої не тільки на Буковині, але й далеко за її межами людини, видатного вченого, ректора Буковинського державного медичного університету, члена-кореспондента Академії педагогічних наук України, заслуженого працівника народної освіти України, академіка Академії наук Вищої школи України, лауреата премії ім. О.О.Богомольця НАН України та ім. Ю.Федьковича, завідувача кафедри медичної біології, генетики та гістології, доктора медичних наук, професора. А ще – невпинна копітка щоденна праця над формуванням та розвитком наукового потенціалу молодих учених, лікарів, турбота про розбудову та піднесення рівня підготовки медичних кадрів.

Прихильна доля щедро нагородила Василя Павловича Пішака ще одним, чи не найголовнішим талантом, – бути Людиною і Вчителем. Всі, кому пощастило хоч раз спілкуватися з Василем Павловичем, запам'ятають його відкритість, ширість, привітність і толерантність. Вражають і виваженість у кожнім слові, чесність, порядність, вміння вислухати, почути, зрозуміти, а за необхідності – допомогти.

Неможливо перелічити всіх, хто був зігрітий вогником душі Василя Павловича. Ось чому сьогодні з такою повагою говорять про нього і студенти, і колеги, і всі, кому довелося спілкуватися з В.П.Пішаком.

Доля, що привела його на світ 3 листопада 1940 року, не стелила йому під ноги легкої дороги. Тільки напружена щоденна праця дозволила йому, синові селянина з буковинського села Селище, що в Сокирянському районі, набутти освіту.

Змалку, залишившись напівсиротою, адже воєнне лихоліття Великої Вітчизняної війни забрало у дворічної дитини батька, Василь не тільки допомагав матері і вдома, і на полі. Його зачаровував прекрасний дивосвіт Природи. Хотілося більше знати, розуміти закони розвитку і Буття. Ось чому після закінчення восьмого класу аж у Бричанах (Молдова) було навчання в Чернівецькому медичному училищі, праця фельдшера в с.Перебіківці Хотинського, с.Бабино і Іванівці Кельменецького районів.



Бажання допомогти людям приводить юнака в 1960 році до Чернівецького медичного інституту. Там, на студентській лаві, Василя Павловича захопили наукові пошуки. Цьому сприяла дослідницька робота на кафедрі факультетської терапії під керівництвом відомого терапевта, доктора медичних наук, професора Натана Борисовича Щупака.

Захопившись науковими пошуками, Василь Пішак набуває ще один фах – закінчивши в 1974 році вечірнє відділення біологічного факультету Чернівецького державного університету ім. Ю.Федьковича.

Подальше життя назавжди доля пов'язала саме з Чернівецьким медичним інститутом. Молодого здібного студента, що неодноразово брав участь у студентських наукових конференціях на базі Вінницького, Київського, Дніпропетровського та Донецького медичних інститутів, одразу ж помітили. При розподілі випускників за рішенням Державної комісії Василь Пішак одержує направлення на наукову працю. Кафедра медичної біології та генетики, чий поріг молодий випускник переступив у далекому 1966 році молодим асистентом, стала його долею.

Ось так, з року в рік зростав науковий потенціал Василя Павловича. Після блискучого захисту в 1971 році кандидатської дисертації на тему "Вміст натрію, калію, кальцію, магнію, заліза і хлоридів у біологічному середовищі" Василь Па-

влович обіймає посаду старшого викладача, доцента кафедри (1972 р.). У 1985 році захист докторської дисертації на тему "Функціональні зв'язки епіфіза і нирок у хребетних". У 1987 році йому присвоєно вчене звання професора. З 1998 року кафедра біології та генетики, яку незмінно з 1975 року очолює В.П.Пішак, отримала статус опорної серед профільних кафедр вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації.

Наукову працю В.П.Пішак успішно поєднував з організаторською. З 1973 по 1977 рр. він обіймає посаду заступника декана лікувального факультету, з 1981 по 1985 рр. – декана педіатричного, а з 1985 по 1993 рр. – декана лікувального факультетів. З 1993 року В.П.Пішак – ректор Чернівецького державного медичного інституту. Талант ученого-організатора розкривається повною мірою. За цей час зусилля колективу було об'єднано не тільки на вирішення задач подальшого удосконалення та покращання навчально-методичної, наукової, організаторської, виховної та лікувальної роботи, але й сформовано колектив однодумців.

У 2003 році за одностайним рішенням конференції трудового колективу та за Наказом МОЗ України Василь Павлович Пішак призначений ректором Буковинської державної медичної академії на наступний термін.

З його ініціативи було відкрито ряд нових кафедр: клінічної імунології, алергології та ендокринології; госпітальної терапії, лікувальної фізкультури та спортивної медицини; екстремальної і військової медицини, фізичної підготовки і здоров'я; онкології, променевої діагностики та променевої терапії; дитячої хірургії; суспільних та гуманітарних наук; догляду за хворими та вищої медсестринської освіти; факультетської педіатрії та медичної генетики; анестезіології, реаніматології та урології. Відновлена робота кафедр патологічної фізіології, топографічної анатомії та оперативної хірургії.

З 2005 року Буковинська державна медична академія набула статусу Буковинського державного медичного університету. Відновлено навчання за спеціальністю „Педіатрія”. „Медична психологія” та „Клінічна фармація” – нові спеціальності, на яких започатковано навчання. Спеціальності „Сестринська справа”, „Лабораторна діагностика”, „Фармація” опановують студенти на факультеті бакалаврів з відділенням молодших медичних та фармацевтичних фахівців.

На сьогодні в Буковинському державному медичному університеті панує творча атмосфера. І цьому безумовно сприяє широта наукового світогляду, сміливість рішень, чітке логічне мислення ректора. За роки його керівництва покращилися показники наукової діяльності університету, втричі зросла кількість аспірантів, магістрантів, клінічних ординаторів. Завдяки зусиллям ректора тут створені найсприятливіші умови для молодих науковців.

Під науковим керівництвом В.П.Пішака в Буковинському державному медичному університеті започатковані багатогранні хронобіологічні дослідження, організована одна з найбільших в Україні лабораторія з хронофізіології. Вперше в Україні науково-практичну конференцію з міжнародною участю "Сучасні аспекти хронобіології і хрономедицини" проведено в жовтні 2002 року на базі медичного університету саме в Чернівцях.

Праці В.П.Пішака присвячені різним напрямкам біологічної та медичної науки. Більше 700 наукових робіт, серед яких 112 монографій, підручників і навчальних посібників – такий творчий набуток ученого. Він автор 44 винаходів.

Основні напрями наукових досліджень Василя Пішака торкаються питань нейроендокринології та структурної і функціональної організації хроноритмів людини і тварин, впровадження впродовж останніх років у клінічну практику – діагностику та лікування. Його наукові праці мають новаторський характер і є частиною великого вкладу, внесеного в боротьбу з ендокринними, імунopatологічними, соматичними та іншими захворюваннями, поширеними на Буковині. Результатом плідної праці вченого стали відомі монографії: „Шишкоподібне тіло: морфологія” (1996), „Шишкоподібне тіло: біохімія” (1996), „Шишкоподібне тіло і хроноритми імунної системи” (1997), „Клінічна анатомія шишкоподібного тіла” (2000), „Шишкоподібне тіло в нижчих хребетних” (2002), „Медична паразитологія” (2003), „Шишкоподібне тіло і біохімічні основи адаптації” (2003), „Клінічна паразитологія” (2003), „Пренатальний стрес і нейроендокринна патологія” (2004), „Нейроендокринна регуляція хроноритмів функцій нирок у ссавців” (2005) та ін. За редакцією В.П.Пішака та Ю.І.Бажори у 2004 році видано підручник „Медична біологія” для студентів вищих медичних навчальних закладів України III-IV рівнів акредитації.

В.П.Пішак запропонував концепцію, яка пов'язує порушення різноманітних функцій організму залежно від певних хроноритмів. Вироблена концепція дозволила здійснити ряд перспективних досліджень у фізіології та патологічній фізіології, визначила практичні розробки в захворюваннях горла і носа, нервової системи, імунopatологічних станах.

Ще один напрям його діяльності – ствердження здорового способу життя, збереженню здоров'я людей і запобігання виникненню захворювань, чому сприяють організація та проведення пропаганди серед населення здорового способу життя і поведінки, диспансерне обслуговування різних груп населення, ствердження навичок до фізичної культури та спорту, культури харчування, дотримання правильного режиму праці та відпочинку.

У 1993 році В.П.Пішака обрано дійсним членом (академіком) Академії наук Вищої школи, у 1994 році – академіком Академії наук оригіналь-

них ідей, у 1995 році — дійсним членом (академіком) Української Академії наук, а в листопаді 2003 року — членом-кореспондентом Академії педагогічних наук України з відділення „Психологія, вікова фізіологія та дефектологія”. В.П.Пішак різнобічний учений, дослідник, експериментатор широкого профілю. Він вніс вагомий вклад у розвиток біологічної та медичної науки. Увага вченого концентрується на вирішенні корінних актуальних проблем і якнайшвидшого впровадження результатів наукових досягнень у практику охорони здоров'я.

Коло наукових інтересів В.П.Пішака включає також питання, суміжні з його основною спеціальністю — це аспекти вивчення та боротьби із серцево-судинними захворюваннями, із захворюваннями нервової системи, ендокринних органів, вплив навколишнього середовища та його складових чинників на організм людини та багато інших актуальних проблем сьогодення.

З 1997 року при науковому закладі започатковано журнал „Буковинський медичний вісник”, а в подальшому ще два фахові часописи — „Клінічна анатомія та оперативна хірургія” і „Клінічна та експериментальна патологія”, на сторінках яких постійно друкуються статті відомих учених та науковців, у тому числі з близького та далекого зарубіжжя. Часописи не тільки інформують читачів про досягнення медичної науки, а й координують вирішення найактуальніших проблем практичної охорони здоров'я.

Чимало зусиль ректор В.П.Пішак віддає студентству. За його ініціативи в 2000 р. засновано єдиний на Україні студентський науковий медичний журнал „Хист”, розпочала свою роботу громадська організація „Асоціація молодих медиків Буковини”, діяльність якої спрямована на популяризацію медичних знань серед населення краю, ідейно-патріотичне виховання та професійну орієнтацію молоді.

Поєднання широких наукових інтересів із безпомилковим розумінням задач сучасної медицини дозволило В.П.Пішаку сформувати нову концепцію ступеневої освіти медичних кадрів. Вперше в Україні на базі Буковинського державного медичного університету втілена система ступеневої освіти, яка включає медичний ліцей, медичний коледж (медичні училища), університет.

Зараз БДМУ є одним із провідних закладів медичної галузі, в якому на високому рівні здійснюється підготовка лікарів, бакалаврів, магістрів, клінічних ординаторів, аспірантів, виконуються фундаментальні і клінічні наукові дослідження, впроваджуються нові навчальні та інформаційні технології, що сприяє підвищенню її авторитету в Україні та за кордоном. Це підтверджує щорічне зростання кількості студентів із ближнього і далекого зарубіжжя.

Про визнання університету як високопрофесійного закладу медичної науки й освіти свідчать проведення на її базі першого Всеукраїнського з'їзду молодших медичних та фармацевтичних

спеціалістів України, Конгресу Світової Федерації Українських Лікарських Товариств, міжнародних конференцій, з'їздів, симпозіумів та інших наукових форумів. Впродовж останніх років значно розширилося співробітництво і партнерство з науковими та медичними працівниками Німеччини, Швеції, США, Канади, Австрії, Голландії, Польщі, Казахстану та ін.

Вісім комп'ютерних класів, підключених до мережі Інтернет, обладнані новим устаткуванням. Нещодавно, після 10-річної перерви відновила свою роботу база відпочинку на мальовничому березі р. Дністер в с. Репужинці Заставнівського району. За сезон тут мають змогу відпочити і поправити своє здоров'я як студенти, так і викладачі.

Багато сил, енергії та часу В.П.Пішак віддає підготовці науково-педагогічних кадрів. Під його керівництвом виконано 4 докторські та 10 кандидатських дисертацій. Успішно виконуються ще 3 докторські та 9 кандидатських робіт. Його учні: доктори та кандидати медичних наук — завідують кафедрами, професори та доценти кафедр університету. В.П.Пішак озброїв їх не тільки науковими знаннями і професійною майстерністю, а також заклав глибокі етико-деонтологічні основи, навчив співпереживати за хворого і співчувати студенту, викладачу.

Василь Павлович Пішак — організатор та учасник багатьох наукових форумів з актуальних питань біології, медицини та охорони здоров'я, постійно проводить велику науково-дослідну, громадську та організаційну роботу. Він неодноразово обирався депутатом Чернівецької обласної та міської рад народних депутатів, брав участь у комісіях із вивчення соціальних та медичних проблем краю, був членом наукової проблемної комісії МОЗ та АМН Радянського Союзу.

В.П.Пішак — активний учасник руху лікарів за мир на планеті, за глобальне роззброєння, протидію ядерного озброєння. Неодноразово він виїжджав за кордон у складі делегацій Міністерства охорони здоров'я України — у Сполучені Штати Америки, Канаду, Індію та інші країни, у складі делегацій Чернівецької міської ради — у США, Австрію, Польщу.

Різновекторна діяльність В.П.Пішака відмічена урядовими нагородами. За заслуги в галузі охорони здоров'я він нагороджений орденом „Знак Пошани”, знаком „Відмінник охорони здоров'я”. У 1992 році удостоєний почесного звання „Заслужений працівник народної освіти України”. У 2000 році Нагороджений відзнакою Президента України — орденом „За заслуги” III ступеня. Василь Павлович удостоєний титулу „Почесний громадянин міста Чернівці” (2000 р.). У 2001 році відзначений подякою міського голови „За вагомий внесок по оновленню та реставрації культурного комплексу палацу „Академічний”. У 2002 році — удостоєний почесної відзнаки обласної держадміністрації „Медицина Буковини”.

На засіданні Національної академії наук України (2003 р.) В.П.Пішаку присуджено премію ім. О.О.Богомольця НАН України за монографію „Сравнительно-патофизиологические аспекты энергообеспечения сосудистой стенки” (співавтор. Ю.В.Биць, О.В.Атаман). У 2005 році за вагомий внесок у розвиток медичної галузі В.П.Пішак отримав подяку від Президента України.

Свій ювілей Василь Павлович зустрічає у розквіті творчих сил і наукових задумів. Яскрава, цілісна, талановита людина, зігріта із середини світлом доброти, із безкінечно щедрим, відкритим серцем. Людина, що володіє здатністю зако-

хувати інших у те, у що залюблений сам, бо він пристрасно і безвідмовно вірний головній справі свого життя – служінню медичній науці, підготовці науково-педагогічних кадрів.

Все життя і багатогранна діяльність В.П.Пішака – це яскравий приклад беззавітного служіння талановитої, широї, щедрої думкою людини найголовнішій справі – науці і людям, життя вченого, науковця, експериментатора, педагога, організатора медичної науки, охорони здоров'я, виховного процесу, талановитого господаря, лікаря, громадського діяча.

З роси і води Вам, дорогий ювіляре! Хай будуть вони довгими і щасливими, зігрітими теплом друзів. Щедрих здобутків на науковій ниві, вірних учнів і послідовників. Хай Ваша доброта, щирість і привітність зігріває тих, хто поруч з Вами.

Многая, многая літа – здорових, творчих, щедрих!

Редколегія журналу, колеги, друзі